

erdő fájának értékesítéséből nyert pénz mindig gyümölcsözőleg helyeztessék el, s belőle „erdei alap” képeztessék.

Tehát éppen a tudatlan, könnyen félrevezethető, magával tehetetlen nép érdekében kívánatos, hogy legalább egy olyan birtoka legyen, amelylyel szabadon nem rendelkezik, mert a szabadrendelkezés, tapasztalás szerint, rablógazdaságra, végső eredményében pedig a birtok elvesztésére vezetett.

Amit Berendi barátom az erdők törzskönyvének helyesbitése, a területcserék, az erdőkhez tartozó más művelési ágaknak jelenlegi minőségökben való meghagyása érdekében felhoz, már idejét multá. A törzskönyvek hibái, ahol megvolt rá az alap, már az első üzemátvizsgálások alkalmával lettek helyrehozva. Éppugy köztudomású, hogy a területcserék már évek óta napirenden vannak, s hogy az erdőkhez tartozó egyéb területeket sem fásítjuk be.

Vannak még a fűzetnek kisebbszerű tévedései és botlásai, de ezek csekélységek.

## A Sir-féle bükkfa-koczkaburkolat.

A főváros utczáin több helyen találkozunk faburkolattal, néhány főutczán kívül különösen oly helyeken, a hol a kocsi-közlekedés nagy zajának tompítása kívánatos, mint kórházak és iskolák előtt; alkalmazzák továbbá hidakon, a hol ruganyossága következtében a közlekedés okozta rezgésnek legalább egy kis részét felfogja. Hidak burkolásánál előnye a kőburkolattal szemben könnyüisége, az asphalttal szemben pedig felületének érdekessége, a mely finom kavics reászórásával állandóan fentartható. Az asfalt a domboru hidtest burkolására csuszóssága miatt nem alkalmas. Nagyobb elterjedést azonban a faburkolat eddig nem nyert, amin egyébiránt a hazai erdőgazdaság szempontjából mindeddig annyiban nincs különös okunk sajnálkozni, a mennyiben a mostani faburkolatok anyaga legnagyobbbrészt ausztriai erdeifenyő, a mely a Dunán jut le hozzánk.

A gyantadus erdeifenyő felületes kátrányozás mellett minden további előkészítés nélkül alkalmas burkolati anyagnak, hazánkban azonban ebből a fanemből azokon a helyeken, a hol ilynemű fel-

dolgozása indokolt volna, s a honnan olcsón volna a fogyasztóhelyekre szállítható, nem rendelkezünk elegendő mennyiséggel.

A hazai erdőgazdaság és faipar szempontjából tehát első sorban az ausztriai faanyag kiküszöbölése és azután általában a faburkolat propagálása és tökéletesítése óhajtandó. A közelmúltban egy szabadalmazott találmányt terjesztett annak feltalálója, Sir Nándor magánhivatalnok az Országos Erdészeti Egyesület elé, a mely mindkét szempontból figyelemre méltónak látszik.

Mostanában a fakoczkákat sűrűn, alig néhány milliméternyi közökkel szokták lerakni. Ezeket a keskeny hézagokat a burkolatra öntött kátrány nem tölti ki s így a fakoczkákra szórt homok és kavics szétmorzsolódásából származó por és az utcza szemetje bennök összegyűlemlt s a szél a különben tisztán tartott burkolatról sok port hajtott fel. Ugyancsak ezeken a hézagokon a nedvesség is könnyen hatolt a burkolat alá, ami egyfelől a burkolat tartósságára van kihatással, másfelől azonban közegésségi szempontból sem közönyös. A ki nem töltött hézagok szélén levő farostok továbbá a lovak patáinak ütése alatt a koczkáról könnyen lehasadnak, szétzuzódnak, minek következtében az ut felülete egyenetlenné válik. Gyakran láthatjuk faburkolatok javításánál, hogy a kicserélt koczkák fateste egészséges. Ez esetben a kicserélést bizonyára a rostok szétzuzódása tette szükségessé. Ez a mechanikus elkopás egyáltalában rövidebb határidőt szab a fakoczkaburkolat tartósságának, mint a faanyag épségben maradása.

Végül a most alkalmazott faburkolási rendszer hátrányaként felemlíthetjük, hogy a koczkasorok, lévén közöttük csak igen vékony lézczeske, nagy forgalom esetén eltorzulnak.

Ezeket a bajokat igyekezett Sir segíteni. Burkolata beton-alapon nyugszik, ebben a tekintetben tehát egyenértékű a jó asphalt vagy faburkolattal s fölötte áll a kőkoczkaburkolatnak, mely nélkülözvén a szilárd alapot, egyes részeinek süppedése folytán csakhamar egyeneltlenné válik, keresztmetszete folyton változik. Erre a pontosan és szilárdan készülő betonlapra azonban Sir Nándor a fakoczkákat nem sűrű sorokban helyezi el, hanem 2 cm.-es hézagokkal rakja azokat le, a sorok és koczkák között ilyenképen maradó rést pedig felerészéig megfelelő méretű léccel, azokon felül pedig asphalttal tölti ki.



Az így készített burkolat teljesen zárt felülettel bír, mivel az asfalt a 2 cm-es réseket egészen kitölti. A por tehát nem gyűlhet össze sehol sem a burkolat, ha tisztán tartjuk, pormentes. A nedvesség sem hatolhat a burkolat alá, és a koczkák széle szorosan érintkezvén a némileg képlékeny asphalttal, nem oly könnyen forgácsolódik el. Ennek a bajnak egyébiránt a Sir által alkalmazni óhajtott bükkfa tömöttebb szerkezete és nagyobb nyírási szilárdsága miatt kisebb mértékben van kitéve, mint a most alkalmazott fenyőfa. Ebben a tekintetben egy tökéletes impregnálási eljárás is kedvező befolyással lehet a fa szerkezetére.

A koczkák között fekvő erős léczek a kocskasorok eltorzulását, eltolódását még igen nagy forgalom esetén is megakadályozzák. Végül ennek a faburkolatnak a feltaláló szerint még az az előnye is van, hogy nem csuszós.

A faburkolat lerakásának módja tehát egymagában is több oly előnnyel kecsegtet, hogy tőle a fával való utburkolás nagyobb térfoglalását lehet remélni. A forgalom emelkedésével mindinkább zajosabbá váló városainknak, főleg azonban a kellő burkolóanyagban nagy hiányt szenvedő alföldi városoknak ez épügy érdekében feküdnék, mint erdőgazdaságunknak és faiparunknak.

Ez utóbbi kettő szempontjából azonban az új burkolási módot különösen az teszi rokonszenvessé, hogy Sir az ausztriai fenyő kizárásával a burkolat anyagául a bükkfát választotta, melyből tudvalevőleg óriási készletfelesleggel rendelkezünk. 5·6 millió kat. holdra terjedő bükkerdőségeink nagy része a fatermés értékesítésének lehetősége hiányában üzemen kívül áll, közgazdaságilag ugyszólván meddő terület. De ott is, ahol kedvezőbb fekvésű bükköseinkben az évi fatermés kihasználtatik, ott is elenyészően csekély része, országos átlagban talán 5% esik az értékeesebb műfára, 95% a tűzifára.

Ily viszonyok között örömmel kell üdvözölnünk minden oly törekvést, a mely a bükkfa használhatóságának, alkalmazásának körét bővíti. Üdvözölnünk kell az erdőgazdaság szempontjából, de örvendenünk kell rajta általános közgazdasági szempontból is, miután egy új ipartelepnek létesülése bükkerdeink közelében, a fatermelés, szállítás és feldolgozás körül éppen annak a legszegényebb hegyvidéki népünknek nyujtana új foglalkozást és kere-

setet, melynek gazdasági felsegélyezése a kormánynak s nevezetesen Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter urnak kiváló gondját képezi.

Habár egy bükkfát feldolgozó ily ipartelep fafogyasztása bükkerdeink nagy faterméséhez képest csekélynek is tűnhetik fel, azt kicsinyelnünk még sem lehet, mert egyfelől a bükkfa hasznosítása körül, nézetünk szerint, minden kínálkozó alkalmat meg kell ragadnunk, s mert másfelől egy ily ipartelep nem üzheti egyedül a bükk-koczkák készítését, hanem okvetlenül más gyártmányokra is ki kell terjesztenie működését.

A bükkfa, megfelelő kezelés és telítés mellett igen tartós és szívós burkolatanyagot nyújthat, de hangsúlyoznunk kell, hogy nagy befolyással bír már az anyagnak az erdőben való gondos kezelése és egy oly tökéletes telítési mód alkalmazása, a mely nemcsak tartósságát tetemesen emeli, hanem szívósságát is növeli és megdagadásának, jelentékenyebb térfogatváltozásának elejét veszi. Ez elengedhetlén kellék.

Az a bükkfa-burkolati anyag, amely az említett feltételeknek megfelel, a Sir-féle módszer szerint lerakva nézetünk szerint nemcsak a fővárosban, hanem jó utburkolati anyagokban szegény Alföldünk nagyobb városaiban is méltán számíthatna alkalmazásra, és a fenyőburkolattal szemben előnnyel bírna.

A bükkfa-burkolat felkarolásában a nálunk országos érdekű u. n. bükkfakérdés megoldásának egyik mozzanatát kell látnunk.

A felkarolás, a melyet az Országos Erdészeti Egyesület is pártolt a földmívelésügyi miniszter urhoz ez ügyben intézett feliratában, nézetünk szerint első sorban a kellő számu és kifogástalan próbaborkok lerakásának lehetővé tételében állana, a melyek a módszer czélszerűségét gyakorlatilag bebizonyítanák. Budapest a Rottenbiller-utczában már volt ugyan egy ily próbaborkot 1897 óta lefektetve, ezt azonban a mult télen — a mint t. olvasóink a napilapokból bizonyára értesültek — egyszerűen ellopták, úgy, hogy az eredményről immár meggyőződni nem lehet. E sorok írója január hónapjában megtekintette ezt a próbaborkot s általában kedvező benyomást nyert róla. A mi hiánya volt már, az a mennyire a koczkák felszedése nélkül meg volt ítéltető, a horgany-chloriddal történt, ennek a czélnak meg nem felelő telítési módnak tulajdonítható.



Az ügy felkarolásának másik lényeges momentuma a kifogástalanul termelt és kezelt nyersanyag biztosítása — legalább kezdetben — és főleg tetemesen mérsékelt vasuti díjtételek engedélyezése a bükkfakoczkák részére. Csak így remélhető, hogy ezek az ausztriai fenyőfával versenyezhessenek s egy új, bükkfát feldolgozó ipartelep reális alapon létesül.

## Egyesületi közlemények.

### I.

*Az Országos Erdészeti Egyesület 1902. évi június hó 28-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.*

Jelen voltak: *Bánffy Dezső* báró elnök, *Bedő Albert* dr. I. alelnök, *Horváth Sándor* II. alelnök, *Almássy Andor*, *Arató Gyula*, *Bartha Gyula*, *Csik Imre*, *Csupor István*, *Eleőd Jósza*, *Havas Ágoston*, *Illés Nándor*, *Reinfuss Bódog*, *Vadászffy Jenő* választmányi tagok, *Bund Károly* titkár, *Cserny Győző* pénztáros, *Barlay Sándor* m. kir. főerdőmester és *Ajtay Sándor* társ. főerdész, mint a f. é. közgyűlés ügyvezetői, végül *Bodor Gyula* egyes. tag.

Távolmaradásukat kimentették: *Bittner Gusztáv*, *Havas József*, *Kallina Károly*, *Krajesovits Béla*, *Lászlóffy Gábor*, *Laitner Elek*, *Schölcz Ottó*, *Szönyey István*, *Sóltz Gyula*, *Tavi Gusztáv* választmányi tagok.

I. A pénztáros a pénztár állásáról a következő jelentést terjeszti elő:

|                                                                       |                 |
|-----------------------------------------------------------------------|-----------------|
| Az év elejétől kezdve az egyesület pénztáránál eddig összesen befolyt | 26,825 K. 35 f. |
| kiadatott pedig                                                       | 21,727 K. 97 f. |

A pénztárban a következő pénzkészlet van:

|                                  |                 |
|----------------------------------|-----------------|
| a pénztári számadás készlete     | 5,097 K. 38 f.  |
| az alapítványi számadás készlete | 922 K. 93 f.    |
| a letéti számadás készlete       | 10,788 K. 06 f. |
| Összesen                         | 16,808 K. 37 f. |

Az egyesületnek letétje a magyar földhitelintézetnél a legutóbbi választmányi ülés határozata alapján vásárolt 25,000 K. n. é.